

Svenskbybor mindes ankomsten

75-årsjubileum av flytten till Sverige från Ukraina firades i Huskvarna på söndagen

Att det var 75 år sedan svenskbyborna kom till Sverige från Ukraina firades i Huskvarna i går.

Svenskbybor från stora delar av Sverige samlades i Huskvarna kyrka för att fira jubileet och hålla traditionerna vid liv.

Årsdagen av svenskbybornas ankomst till Sverige har firats i Huskvarna i över tjugo år, men just den här gången var det lite extra högtidligt med anledning av jubileet.

Bland annat sjöng man sånger som fanns med i bagaget från Ukraina, då för 75 år sedan.

- Det är viktigt att bevara den här identiteten och traditionerna, säger Birgitta Utas, ordförande i föreningen Svenskbyborna.

Hon bor själv i Visby och är gift med Oskar Utas som bodde i Gammalsvenskby tills han var fem år gammal. Annars är det inte så många kvar som själva bott i byn.

Oro för överlevnad

- Därför har frågetecknet om svenskbykänslans överlevnad alltid funnits. När man läser gamla dokumentet hittar man också den oron. Vad ska hända sedan, kommer allt bara att glömmas bort? Men jag är inte så orolig för det. Än så länge lever den kvar i alla högsta grad, säger Birgitta Utas.

Anna Utas, som bor i Huskvarna, är den enda boende i trakten som fötts i Gammal-

svenskby. Hon och Oskar Utas är släkt på långt håll, men kommer inte ihåg varandra från tiden i Gammalsvenskby, då Anna bara var fyra år.

Präglar hela livet

Syskonen Gunhild, Inger, Ann-Marie, Erling och Göran Herman bor alla i Jönköpingstrakten och deltar i firandet av årsdagen varje år. Deras föräldrar kom till Sverige från Gammalsvenskby 1929. Och det är något som präglat och fortsätter att präglade även barnens identitet, upplever Gunhild.

- Ja, det är faktiskt en väldigt stor del av våra liv, säger hon.

Förra året var några av syskonen på besök i Ukraina och just Gammalsvenskby. En resa som gjorde ett starkt intryck, berättar Gunhild Herman.

Träffade kusin

Bland annat träffade de helt oväntat en kusin. Andra dagen kände de att det var något särskilt med kvinnan i kyrkan. Det visade sig att det var deras morbrors dotter.

- Det var oerhört starkt, säger Gunhild Herman.

Deras mammas bror reste tillbaka till Ukraina medan syskonen Hermans föräldrar stannade kvar i Jönköping.

- Hur livet hade blivit annars är svårt att tänka sig, säger Gunhild Herman.

Många av dem som deltog i gårdagens firande kom från Gotland där många av svenskbyborna bosatte sig. Det är också där som många av förening-

Ättlingar. Syskonen Göran, Ann-Marie, Erling, Inger och Gunhild Herman är andra generationens svenskbybor. Deras föräldrar kom till Jönköping från Ukraina för 75 år sedan.
FOTO: SANDRA LINDEN

ens 860 medlemmar bor. Varje år har man ett firande i Roma på Gotland där många av svenskbyborna bosatte sig. Det är också där som många av förening-

SANDRA LINDEN

Fotnot: Svenskbyborna är ättlingar till svenska bönder som tvångsflyttades från Estland till Ukraina på 1700-talet.

Där grundade de byn Gam-

malsvenskby där man bevarade sina svenska traditioner och språket.

1929 flyttade många till Sverige på grund av fattigdom och

förföljelser. Mer om svenskbyborna och Anna Utas kunde du läsa i JP i fredags den 5 augusti.